

**ALPHA
SERVICES AND HOLDINGS**

**Ομιλία στην Ετήσια Γενική Συνέλευση Μετόχων
(27 Ιουλίου 2023)**

Βασίλειος Θ. Ράπανος

Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου

Κυρίες και Κύριοι Μέτοχοι,

Τα τελευταία χρόνια, τόσο η ελληνική οικονομία όσο και οι ελληνικές τράπεζες έχουν δεχτεί ισχυρά εξωγενή και αλληπάλληλα πλήγματα, πρώτα την πανδημική και μετά την ενεργειακή κρίση, στα οποία, ωστόσο, επέδειξαν μεγάλη ανθεκτικότητα. Επιπλέον, το 2022 ήταν μια περίοδος μεγάλων αβεβαιοτήτων που πήγαζαν από τον υψηλό πληθωρισμό και την άνοδο των επιτοκίων.

Αναφερόμενος στα σημαντικά στοιχεία που αναδείχτηκαν τα τελευταία έτη και προσδιορίζουν μια νέα πραγματικότητα, θα ξεκινούσα με την αλλαγή πλεύσης της νομισματικής πολιτικής σε παγκόσμιο επίπεδο. Πράγματι, ο πόλεμος στην Ουκρανία και η παροχή δημοσιονομικών ενισχύσεων, κατά τη διάρκεια της πανδημίας, σε παγκόσμιο επίπεδο, οδήγησαν σε ισχυρές και επίμονες πληθωριστικές πιέσεις, οι οποίες με τη σειρά τους προκάλεσαν την εύλογη αντίδραση των περισσότερων κεντρικών τραπεζών.

Ο πληθωρισμός, αν και σημείωσε σημαντική μείωση από το φθινόπωρο του 2022, παραμένει σε υψηλό επίπεδο τόσο στη ζώνη του ευρώ όσο και στην Ελλάδα. Η υποχώρηση του πληθωρισμού αναμένεται να συνεχιστεί καθώς αποκλιμακώνονται οι τιμές της ενέργειας. Σημαντική συμβολή στη μείωση του πληθωρισμού έχει η σταδιακή εξισορρόπηση της υπερβάλλουσας ζήτησης, σε σχέση με την προσφορά, που ακολούθησε την επαναλειτουργία της οικονομίας μετά από την πανδημία. Όσον αφορά τις αυξήσεις των βασικών επιτοκίων από την ΕΚΤ, για να αποκλιμακωθεί ο πληθωρισμός, αυτές επηρέασαν τους όρους χρηματοδότησης των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών.

Κυρίες και Κύριοι Μέτοχοι,

Η πρόσφατη τραπεζική αναταραχή, με τη διάσωση της Credit Suisse από την UBS στην Ελβετία και την κατάρρευση, στις ΗΠΑ, της Silicon Valley Bank και της Signature Bank, προκάλεσε έντονη ανησυχία στις αγορές. Ένα σημαντικό δίδαγμα είναι ότι το τραπεζικό σύστημα αντιμετωπίζει κινδύνους, όταν μετά από ένα μεγάλο χρονικό διάστημα χαμηλών επιτοκίων, ο πληθωρισμός αυξάνεται απότομα και κατ' επέκταση αυστηροποιείται η νομισματική πολιτική. Αυτή η τραπεζική αναταραχή μας δίδαξε επίσης ότι το εποπτικό πλαίσιο χρήζει περαιτέρω βελτιώσεων σε προληπτικό

επίπεδο. Οι εξελίξεις αυτές ανέδειξαν και τον ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει η ανεξέλεγκτη και επιφανειακή διακίνηση φημών και παραπληροφόρησης, η οποία επιταχύνεται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, δημιουργώντας συνθήκες πανικού στο επενδυτικό κοινό. Οφείλουμε όλοι, Ρυθμιστικές αρχές, Πολιτεία, τράπεζες, αλλά και ΜΜΕ, να ενημερώνουμε σωστά, αλλά και να «εκπαιδεύουμε» τους συμπολίτες μας, ώστε να αξιολογούν με ψυχραιμία τα γεγονότα και να μην παρασύρονται από ανεύθυνες διαδόσεις πληροφοριών.

Το ελληνικό τραπεζικό σύστημα είναι πλέον αρκετά ανθεκτικό, καθώς οι κρίσεις του παρελθόντος έγιναν μαθήματα για το σήμερα. Οι ελληνικές τράπεζες παρουσίασαν σημαντική βελτίωση στους ισολογισμούς τους, με το δείκτη μη εξυπηρετούμενων δανείων να είναι μονοψήφιος στο 8,7% (το Δεκέμβριο του 2022), μετά από πολλά χρόνια. Το 2022 παρατηρήθηκε, επίσης, άνοδος των καθαρών εσόδων από τόκους, ως αποτέλεσμα των αυξήσεων των επιτοκίων και της μείωσης του κόστους κινδύνου. Είναι αξιοσημείωτο ότι το ελληνικό τραπεζικό σύστημα χαρακτηρίζεται από ικανοποιητική κεφαλαιακή επάρκεια, και βελτιωμένη ρευστότητα. Οι ελληνικές τράπεζες είναι πλέον θωρακισμένες έναντι πιθανών αναταραχών, καθώς διαθέτουν ευρεία δανειακή και καταθετική βάση, χωρίς μεγάλη εξάρτηση από έναν μόνο κλάδο της οικονομίας, και έχουν ένα σύγχρονο και αξιόπιστο πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων και κανονιστικής συμμόρφωσης. Το ρυθμιστικό πλαίσιο έχει καταστεί εξαιρετικά αυστηρό: οι τράπεζες οφείλουν να ακολουθούν πολύ συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές και να υποβάλλονται συνεχώς σε ελέγχους αντοχής ακραίων καταστάσεων (stress tests) όσον αφορά τη δομή του ισολογισμού τους, τις εκροές ρευστότητας και καταθέσεων, τον επιτοκιακό κίνδυνο και την ποιότητα των κεφαλαίων τους.

Κυρίες και Κύριοι Μέτοχοι,

Οι ευρωπαϊκές εμπορικές τράπεζες ξεκίνησαν να αυξάνουν τα επιτόκια χορηγήσεων στα νοικοκυριά από την αρχή του 2022, με ρυθμούς πολύ πιο έντονους από τις ελληνικές, με αποτέλεσμα η διαφορά του κόστους δανεισμού με τον μέσο όρο της Ευρωζώνης να έχει ισοσκελιστεί. Είναι εύλογο, λοιπόν, να περιμένει κανείς ότι υπό αυτές τις συνθήκες θα σημειωθεί περιορισμός της πιστωτικής επέκτασης, λόγω κυρίως της μικρότερης ζήτησης δανειακών κεφαλαίων, με βάση τα τρέχοντα

πιστωτικά κριτήρια. Αυτό συνδέεται με την αύξηση του κόστους εξυπηρέτησης των δανειακών υποχρεώσεων του επιχειρηματικού τομέα, αλλά και των νοικοκυριών, που αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα της ζήτησης. Επιπλέον, η αβεβαιότητα και οι επίμονες πληθωριστικές πιέσεις μπορεί να συμπιέσουν και την προσφορά δανείων από τις τράπεζες, λόγω αυστηροποίησης των πιστωτικών τους κριτηρίων. Παράλληλα οι πρόσφατες εξελίξεις στον τραπεζικό σύστημα έχουν ανοίξει έναν νέο κύκλο διαλόγου για τα θέματα προληπτικής τραπεζικής εποπτείας.

Η τάση αυτή επιβράδυνσης της πιστωτικής επέκτασης, ωστόσο, μπορεί, όχι μόνο να αμβλυνθεί σημαντικά, αλλά ακόμη και να ανατραπεί για την Ελλάδα, μέσω τριών, κυρίως, παραγόντων που είναι μάλλον ιδιοσυγκρατικοί.

Πρώτον, η Ελληνική οικονομία είναι αποδέκτης σημαντικών πακέτων τόνωσης, που όλα στοχεύουν σε διαφορετικά και συμπληρωματικά τμήματα της αλυσίδας αξίας. Το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας είναι το πιο σημαντικό από αυτά τα προγράμματα, με συνολικά κονδύλια Ευρώ 31 δισ. μέχρι το τέλος του 2027, εκ των οποίων Ευρώ 13 δισ. ευρώ σε δάνεια, που αναμένεται να κινητοποιήσουν σχεδόν διπλάσιες επενδύσεις, μέσω της μόχλευσης από το τραπεζικό σύστημα, στηρίζοντας τη μελλοντική πιστωτική επέκταση.

Δεύτερον, η ενίσχυση της υφιστάμενης τάσης προσέλκυσης Άμεσων Ξένων Επενδύσεων είναι ορατή και αναμένεται να αυξηθούν με την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων που έχει εξαγγείλει η κυβέρνηση. Οι ελληνικές τράπεζες, έχοντας υψηλά, πλέον, επίπεδα ρευστότητας και κερδοφορίας, βρίσκονται στην καταλληλότερη θέση για να στηρίξουν νέα, χρηματοδοτικά επενδυτικά σχέδια.

Τρίτον, η Ελλάδα βρίσκεται -μετά από πολλά χρόνια- ένα βήμα πριν από την απόκτηση της επενδυτικής βαθμίδας, καθώς η δημοσιονομική της κατάσταση είναι καλύτερη από την αντίστοιχη πολλών χωρών που σήμερα τη διαθέτουν.

Κυρίες και Κύριοι Μέτοχοι,

Η ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας θα αποτελέσει σημείο καμπής για την ελληνική οικονομία, όχι μόνο διότι επανατοποθετεί τη χώρα ως επενδυτικό προορισμό κεφαλαίων μακροπρόθεσμης απόδοσης, αλλά και επειδή διαμορφώνει ιδιαίτερα ευνοϊκές συνθήκες ρευστότητας για το Ελληνικό Δημόσιο, τις τράπεζες, τα

ασφαλιστικά ταμεία και, κυρίως, τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις. Η αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας του Ελληνικού Δημοσίου θα μειώσει το κόστος άντλησης κεφαλαίων για τα ελληνικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Ο φθηνότερος δανεισμός για τις τράπεζες θα μετακυλιστεί και στις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά, μειώνοντας και σε αυτά το κόστος δανεισμού και αμβλύνοντας σημαντικά την επίδραση της συστατικής νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ.

Η επενδυτική βαθμίδα μπορεί να θεωρηθεί μεν ορόσημο, αλλά δεν είναι πανάκεια για τον περιορισμό του κινδύνου χώρας. Ας διδαχθούμε από τα παθήματα του παρελθόντος. Η χαλαρή δημοσιονομική πολιτική κατά την περίοδο των κρίσεων θα πρέπει σταδιακά να περιοριστεί, καθώς η οικονομία ανακάμπτει, δίνοντας τη θέση της και πάλι στη δημοσιονομική σύνεση και πειθαρχία. Οι κύριες προτεραιότητες της οικονομικής πολιτικής στο μετεκλογικό σκηνικό, θα πρέπει να επικεντρωθούν στην περαιτέρω αύξηση του ΑΕΠ της χώρας, ώστε να επανέλθει στα προ -του 2008- επίπεδα με παράλληλη συνέχιση της αποκλιμάκωσης του λόγου δημοσίου χρέους προς ΑΕΠ. Ταυτόχρονα, προτεραιότητα θα πρέπει να αποτελέσει ο περιορισμός του πολύ υψηλού ελλείμματος τρεχουσών συναλλαγών, που εν μέρει μόνο είναι αποτέλεσμα της ανόδου των τιμών της ενέργειας.

Είναι σημαντικό ότι η νέα Κυβέρνηση θέτει ως προτεραιότητα της την προώθηση μεταρρυθμίσεων, προκειμένου να αντιμετωπισθούν οι χρόνιες διαρθρωτικές αδυναμίες της ελληνικής οικονομίας. Οι αδυναμίες αυτές είναι γνωστές και ενδεικτικά αναφέρω τη γραφειοκρατία, την ολιγωρία στην απονομή της δικαιοσύνης, την εκτεταμένη φοροδιαφυγή, την ανάγκη για επιπλέον βασικές υποδομές, καθώς και η ύπαρξη στρεβλώσεων σε ορισμένες αγορές αγαθών και υπηρεσιών. Εκείνο που πρέπει να γίνει κατανοητό είναι ότι για να υλοποιηθεί μια μεταρρύθμιση, δεν αρκεί η νομοθέτηση της. Πολλές φιλόδοξες μεταρρυθμίσεις απέτυχαν επειδή η δημόσια διοίκηση δεν είχε την ικανότητα να τις υλοποιήσει. Κρίσιμο στοιχείο είναι επομένως η αποτελεσματικότητα της λειτουργίας του Κράτους, η οποία μπορεί και πρέπει να βελτιωθεί μέσα από συστηματικό σχεδιασμό και επενδύσεις, σε φυσικό και ανθρώπινο κεφάλαιο. Ένα άλλο στοιχείο που είναι απαραίτητο για τη μακροχρόνια απόδοση των διαρθρωτικών αλλαγών αφορά στην αμφίδρομη σχέση του κράτους με τον πολίτη. Είναι πλέον καιρός να αρχίσει το κράτος να εμπιστεύεται τον πολίτη και

αυτό μεσοπρόθεσμα θα οδηγήσει στο να εμπιστεύεται και ο πολίτης το κράτος. Η Ελλάδα είναι πλέον μια ανεπτυγμένη χώρα και το κράτος πρέπει να πάψει να νομοθετεί θεωρώντας ότι όλοι οι πολίτες έχουν εκ προοιμίου την τάση να είναι παραβάτες, αναξιόπιστοι ή φοροφυγάδες.

Κυρίες και Κύριοι Μέτοχοι,

Πέρα από τον ρόλο του στην αναπτυξιακή πορεία της ελληνικής οικονομίας, το τραπεζικό σύστημα έχει συμπεριλάβει στην πιστοληπτική αξιολόγηση τα κριτήρια για το Περιβάλλον, την Κοινωνική Ευθύνη και Εταιρική Διακυβέρνηση, γνωστά πλέον ως κριτήρια ESG, σε συμμόρφωση με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία. Η χώρα μας ανέλαβε την υποχρέωση να προχωρήσει σε σταδιακή μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και να φτάσει σε μηδενικό αριθμό εκπομπών έως το 2050. Ο τραπεζικός κλάδος θα επιτελέσει και έναν συμβουλευτικό ρόλο προς τις επιχειρήσεις, ώστε η δράση τους να μειώνουν το επενδυτικό περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Στην Ελλάδα, ωστόσο, κυριαρχούν οι πολύ μικρές επιχειρήσεις, ενώ οι μεγάλες δεν υπερβαίνουν τις 500. Αυτή η σημαντικά διαφορετική σύνθεση του επιχειρείν στην Ελλάδα, που αποτελεί ένα από τα διαχρονικά διαρθρωτικά μας προβλήματα, δεν πρέπει να αποτελέσει τροχοπέδη στην πράσινη μετάβαση και γενικότερα στη βιώσιμη ανάπτυξη, αλλά να αξιοποιηθεί ως ευκαιρία. Η δέσμευση της Alpha Bank για βιωσιμότητα και θετικό αντίκτυπο στις κοινότητες όπου δραστηριοποιούμαστε επιβεβαιώθηκε και το 2022, μέσα από τις πολυάριθμες διακρίσεις και την αναγνώριση που λάβαμε, καθώς και τη συμμετοχή μας σε όλους τους διεθνείς σχετικούς Δείκτες.

Κυρίες και Κύριοι Μέτοχοι,

Το 2022 υπήρξε έτος μετασχηματισμού και σημαντικών επιτευγμάτων για την Alpha Bank, κατά τη διάρκεια του οποίου σημειώθηκε σημαντική πρόοδος στην επίτευξη των στόχων του στρατηγικού μας σχεδίου. Οι μεθοδικές και συντονισμένες δράσεις μας είχαν ως αποτέλεσμα την επίτευξη μονοψήφιου Δείκτη μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων στο 7,8% και την ισχυρή οργανική κερδοφορία. Η προσπάθεια αυτή συνδυάστηκε με επιτάχυνση του Προγράμματος Μετασχηματισμού, που επικεντρώθηκε στην ψηφιοποίηση της Τράπεζας και την αυτοματοποίηση των διαδικασιών. Η επίτευξη των στρατηγικών μας στόχων επισφραγίστηκε από μία

ισχυρή οικονομική επίδοση που προσεγγίζει τα €400 εκατ. κέρδη μετά από φόρους για το σύνολο του έτους, και μεταφράζεται σε Απόδοση Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων ύψους 7%, από 4% το 2021. Στη διάρκεια του 2022, η Alpha Bank ανέκτησε την πρωταγωνιστική της θέση στη χρηματοδότηση της επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα, αυξάνοντας το χαρτοφυλάκιο Εξυπηρετούμενων Δανείων κατά 10% σε ετήσια βάση, ως αποτέλεσμα καθαρής πιστωτικής επέκτασης ύψους €2,6 δισ. προς τις επιχειρήσεις. Επιπλέον, με μια σειρά πρωτοβουλιών, στις οποίες θα αναφερθεί ο Διευθύνων Σύμβουλος, βελτιώσαμε σημαντικά τις επιδόσεις μας σε μια σειρά από δείκτες που δείχνουν την ευρωστία της Τράπεζας. Επιπλέον, συνεχίσαμε να υποστηρίζουμε ενεργά τις τοπικές κοινωνίες ώστε να ανταποκριθούν στις αντίξοες οικονομικές συνθήκες, παρέχοντας τους αναγκαίους πόρους που διασφαλίζουν την ισότιμη πρόσβαση των ευπαθών κοινωνικών ομάδων στην Υγεία, την ποιοτική Εκπαίδευση, την Τέχνη και τον Πολιτισμό.

Για το 2023, προτεραιότητά μας είναι η επίτευξη υψηλών ρυθμών ανάπτυξης και η δημιουργία αξίας, μέσω του έγκαιρου εντοπισμού των πλέον κερδοφόρων πεδίων δραστηριοποίησης της Τράπεζας και της αντίστοιχης κατανομής των κεφαλαίων μας. Εκτιμούμε ότι η επικαιροποιημένη στρατηγική θα επιφέρει αύξηση στα προσαρμοσμένα καθαρά κέρδη και θα ανοίξει το δρόμο για την επανέναρξη της καταβολής μερίσματος στους μετόχους μας.

Τη χρονιά που μας πέρασε το Διοικητικό Συμβούλιο υπήρξε ιδιαίτερα δραστήριο, με 18 συνεδριάσεις και μέσο ποσοστό συμμετοχής των μελών του στο 96%. Εξίσου δραστήριες ήταν και οι Επιτροπές του. Η Επιτροπή Ελέγχου συνήλθε σε 13 συνεδριάσεις με ποσοστό συμμετοχής 98%, η Επιτροπή Διαχείρισης κινδύνων είχε 12 συναντήσεις με ποσοστό συμμετοχής 100%, η Επιτροπή Αποδοχών συνήλθε 11 φορές, με συμμετοχή στο 100% και η Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης Βιωσιμότητας και Ανάδειξης Υποψηφίων είχε 12 συναντήσεις με ποσοστό συμμετοχής 95%.

Στην αξιολόγηση που έγινε από εξωτερικό οίκο, επιβεβαιώθηκε η σημαντική πρόοδος που σημειώθηκε τα τελευταία χρόνια στην εταιρική διακυβέρνηση της Τράπεζας. Διαπιστώθηκαν, όμως, αδυναμίες και καθυστερήσεις για την αντιμετώπιση των οποίων έχει ήδη εκπονηθεί και υλοποιείται ειδικό πρόγραμμα.

Είναι, επίσης, άξιο επισήμανσης ότι η αντιπροσώπευση των γυναικών στο ΔΣ έχει αυξηθεί. Ήδη τέσσερα από τα μη εκτελεστικά μέλη του ΔΣ είναι γυναίκες και ο αριθμός αυτός θα αυξηθεί στα πέντε, μετά την αναμενόμενη σήμερα εκλογή νέων μελών. Στο σημείο αυτό θα ήθελα και δημοσίως να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στα απερχόμενα μέλη του ΔΣ, τους κυρίους Rick Gildea και Shahzad Shahbaz για τις πολύτιμες υπηρεσίες που πρόσφεραν στην Τράπεζα στη διάρκεια της πολυετούς παρουσίας τους στο ΔΣ.

Κυρίες και Κύριοι Μέτοχοι,

Κλείνοντας, θα ήθελα να δηλώσω ότι στην Alpha Bank είμαστε ικανοποιημένοι για τη σημαντική πρόοδο που έχουμε σημειώσει και πιστεύουμε ακράδαντα ότι, μέσα από τις κρίσεις, βγήκαμε εν τέλει πιο δυνατοί, έχοντας εισέλθει σε σταθερή τροχιά βιώσιμης ανάπτυξης και δημιουργίας αξίας για τους Μετόχους μας, τους οποίους θα ήθελα να ευχαριστήσω για την ενεργό στήριξή τους. Θα ήθελα να κάνω ιδιαίτερη αναφορά και στο Προσωπικό της Alpha Bank για το υψηλό επίπεδο προθυμίας, ζήλου, αφοσίωσης και εργατικότητας που επέδειξε, κατά την περίοδο της ενεργειακής κρίσης και της γενικότερης αβεβαιότητας. Με αισιοδοξία συνεχίζουμε τις προσπάθειες για μια καλύτερη τράπεζα που θα ανταμείβει τους μετόχους μας και ταυτόχρονα θα υπηρετεί τους στόχους της οικονομικής ανάπτυξης και της κοινωνικής ευημερίας.